

"U polnoć se Bog rodi, nebo i zemlju rasvjetli..." - kako je to sada živa stvarnost bez šminke! Ušao sam u nju kroz neka nevidljiva vrata koja su otvorile nevidljive ruke onih koji su i one prve noći pozivali i sada pozivaju: "Ne bojte se!... evo vam znaka: (dođite,) naći ćete novorođenče u jaslama."

.....

U drugom stražarskom satu ljudi se već polako vraćaju svojim kućama. Razdragani, utopljeni ljubavlju Djeteta čiju čežnju za ljubavlju možda jesu, a možda i nisu naslutili...

Snijeg škripi pod nogama. I ja se vraćam. Obogaćen spoznajom da su upravo oni koji su mi uskratili 'normalnu' polnoćku kojoj sam se sa svima drugima veselio, omogućili doživjeti ovu drugu, koja je - istini za volju - bila još bogatija i ljepša i koju nikada neću zaboraviti.

NR

BOŽIĆNI DAR SVETOM JERONIMU

Naš Sveti Jeronim je ove godine imao priliku osjetiti kako puno prijatelja ima. Toliki su mu na razne načine djelatno pokazali da ga vole i da žele da bude "lijep". I kad je već izgledalo da je za ovu godinu dosta, pojavio se naš Risićanin **VINKO BRUSIĆ** sa novim hrastovim vratima da zamijeni dvoja pobočna ulazna vrata koja već nisu bila baš 'ukras' našoj crkvi; duže su vrijeme već tražila zamjenu. I zamjena je došla, baš u najzgodniji čas, za Božić.

Detalj sa južnih vrata

Naš stolar **VINKO** koji je i iz Rijeke osjećao sa Svetim Jeronimom htio je kompletirati svoj dar našoj crkvi. On je naime svojevremeno izradio velika izrezbarena srednja (glavna) vrata, a sada je na sličan način izradio, izrezbario i poklonio još dvoja, pokrajna.

Radujemo se sa sv. Jeronimom ovom božićnom daru i ostajemo s jednom riječi na ustima: **HVALA!**

Dok ne budemo u našoj civilizaciji iskorijenili nasilje, Krist neće biti rođen... Nenasilje je najveća snaga kojom raspolaže čovječanstvo. Svijet je umoran od mržnje. Mržnja se može pobijediti samo ljubavlju. Suprostavljajući mržnju mržnji ne čini se ništa drugo osim što ju se povećava i produbljuje... Atomska bomba? Suprostavio bih joj se molitvom.

Gandhi

Izdaje: ŽUPNI URED RISIKA, 51516 Vrbnik; e-mail: nikola.radic@ri.t-com.hr

SVETO IME

župni bilten - RISIKA

BOŽIĆ 2010.

Broj: 42(186)

**DANAS NAM SE
RODIO
SPASITELJ SVIJETA**

Mjesto rođenja Isusova

KRIST GOSPODIN

**SRETAN,
BLAGOSLOVLJEN BOŽIĆ**
želi svim Risićanima i svim čitateljima
župnik

Dragutin Domjanić:

TAMA JE SVUD

Tama je svud vladala tad,
snivao san Betlem je grad.
Budna je tek čekala noć.
Znala je: Bog k zemlji će doć.

Zvijezde se tad najljepši sjaj
razli nad kraj sanjarski taj.
Zlatom je sav posula put,
štalu i tih s jaslama kut.

Išli su s njom k štalici toj
ljudi i bijel anđela roj.
Vidješe tu stupi na prag:
rodi se kralj moćan ali blag.

Znali su svi, travka i cvijet:
rodi se brat skroman i svet.
Slave ga vijek beskraji svi,
slavu mu sad pojmo i mi.

Ljepotu mojih polnoćki ne mogu nikako poistovjetiti s ugodnošću, iako je i ugodnih trenutaka bilo mnogo. No bilo je i trpkih, mučnih - kao na pr. kad sam jednom, u vatrometu petardi, točno u ponoć, polnoćku morao otkazati i ljude poslati kući (kasnije sam doznao se jedna grupa mladih vandala spremala čak za vrijeme mise baciti petardu na oltar). Tu smo bili negdje blizu iskustva nipošto prijateljski raspolažene betlehemske zbilje. Moram priznati da se ove polnoćke jako nerado sjećam.

Ali ima još jedna davna "polnoćka" - namjerno je stavljam u navodnike - koja je na sasvim drugi način bila surova, koje se pak vrlo rado sjećam. Nezaboravna je!

Bio sam vojnik, "strelac" jednog (ne znam više kojeg) brdsko-pešadijskog puka stacioniranog između Kopaonika i Golije, u srcu negdašnje Raške, kolijevke srpske države, sasvim blizu njezine povijesne prijestolnice Rasa. Okruženje izrazito neprijateljski raspolaženo. Bili smo prisiljeni noću imati par "mrtvih straža", jer su nam nekoliko stražara zaklali da bi se dočepali oružja. Izrazito oštre zime. Temperatura se noću spuštala i do -25°.

Prosinac je 1956. U stražarskom sam odjeljenju. Dajemo stražu za nekoliko stražarskih mjesta. Jedno je mjesto "sjenik" koji se nalazi uz garnizon. Po danu ugodno, ali po noći vrlo neugodno stražarsko mjesto, jer je površina koju treba kontrolirati dosta velika, a hodanje između stogova sijena moglo je svaki čas donijeti kobno iznenađenje... Sjenik je na padini koja se lagano spušta prema dolini odakle noću bliješte svjetla, ograničavajući još više preglednost čuvanog terena. Jedina 'sigurnost' na koju se možeš osloniti su napete uši i prst na obaraču.

Badnjak je. Ne bih želio ostati bez polnoćke. Najbolja mogućnost da se iz ove divljine pridružim svijetu koji se uputio k jaslama bila bi ponoćna straža. No moj raspored je bio drukčiji. Ne znam više kako, ali sam se s nekim vojnikom uspio zamijeniti.

U pola noći bio sam na sjeniku. Mirna, hladna božićna noć. Mislim da je lagano sniježilo. Naviru sjećanja, slike, dragi ljudi okupljeni oko jaslaca... Izdaleka, izdaleka, sa svih strana dopiru zvuci božićnih pjesama... Duša ih čuje i zajedno pjeva..., duboko, proćućeno. Ne, ovdje nema božićne idile, ovdje je betlehemska stvarnost. Ovdje sam među pastirima. Tamo negdje podalje oni čuvaju ovce od kradljivaca, ja čuvam sijeno..., ima sličnosti. Svjetiljke u dolini... Ne, to nisu blještave lampice s borova. Ove kroz ledenu hladnoću koja štapa nos i uši vrlo prozaično, ali duboko istinski podsjećaju da je sada svijet obasut svjetlom koje plamti u dušama, u srcima, u očima onih koji su noćas zagledani u otajstvo Božića... Eh, ono troje u štali, i njima je zima kao i meni. Ali nemaju velikih zahtjeva. Trebaju samo malo slame da jaslne ne budu tako tvrde i hladne..., i sijena za gladne stanare onog škrtog prostora koji je privremeno udomio ove Putnike... Da, i tu sam im bliz. Slame i sijena ima kod mene na sjeniku koliko god treba..., a to je i sve što im ja mogu ponuditi.

Pogledate li otvorenim očima u bilo koje životno područje vidjet ćete da se danas nigdje ne nudi nešto što bi ljudi odmah prepoznali kao zlo ili štetno. Često "u paketu" ima većina dobrog, samo da bi se s tim "prodalo" i onih 10% ili 5% otrova. Tako je upravo i ovdje: sve je dobro, samo uz jedan 'mali uvjet': da se ne osjeti izvorni dah Božića. Božić postaje nositelj nečega što Božić nije. I u tome je perverzija. Onima koji vide i koji bi htjeli svjesnim ili ne svjesnim slijepcima otvoriti oči vezane su, na neki način, ruke. Jer, tko bi mogao imati nešto protiv "božićnog" darivanja??

U ovom trenutku nije potrebno Božiću vraćati ili ga obilježavati darivanjem, već je potrebno darivanju vratiti Božić.

Kako?

Najprije treba reći: ako na Božiću želimo naučiti kako ćemo osmisliti naše darivanje, onda svako naše darivanje (božićno je samo 'prototip') mora poticati (na) život u svim njegovim aspektima, počevši od onog elementarnog. Pogledajmo to na najradikalnijim i najčišćim primjerima onih koji su darovali i daruju najvrednije što imaju, vlastiti život, da bi drugi mogli živjeti. Sve drugo

što u tom pravcu čine (pa i mali božićni darovi) samo su kamenčići u mozaiku Božića koji se ostvaruje, ovaj put ne u betlehemske špilji, nego u njihovom životu.

Sv. Ivana Beretta Molla, čiju sliku nose naši zidni kalendari za 2011. g, pokonila je doslovno vlastiti život svojoj maloj Ivani Emanueli. To je savršeni model božićnog Dara. Dakako da svi ne mogu i ne moraju biti tako "savršeni". Ali taj 'timbar' moraju imati.

Ako Vam se možda čini da to nema veze s Božićem dok oni darovi ispod bora imaju, onda Vam je netko ipak uspio efikasno "pobrkati lončiće".

NR

JEDNA NEZABORAVNA POLNOČKA

Svi se rado sjećamo polnočki u našem životu. Pogotovo nekih. Polnočke iz djetinjstva, iz mladih dana, zajedničke obiteljske polnočke, polnočke iz raznih vremenskih razdoblja, mirnih i ratnih; polnočke burne, sniježne, kišovite, mirne...

Ovih dana prebirem i ja po polnočkama moga života. Mogao bih ih podijeliti u dvije grupe: one iz djetinjstva i mladenaštva, te one 'svećeničke'. Od ovih drugih mogao bih isplesti jednu neobičnu, ali zanimljivu 'kronicu' koja se ove godine upravo kompletira posljednjim, pedesetim 'zrnom'.

Sve su one bile lijepi vjerski doživljaj, ali ne sve na isti način. Kada ih uspoređujem, čini mi se da su one pred-svećeničke bile na neki način više moje, za mene. Brinuo sam se kako ću ih ja što ljepše doživjeti. Dok su ove kasnije sve bile obilježene brigom kako da ih što ljepše i bogatije dožive drugi. Ja sam ih više doživljavao kroz druge.

ISKLIJAT ĆE MLADICA

"Isklijat će mladica iz panja Jišajeva, izdanak će izbit iz njegova korijena. Na njemu će duh Jahvin počivat..." (Iz 11, 1-2)

"Evo, začet će djevica i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel!" (Iz 7, 14)

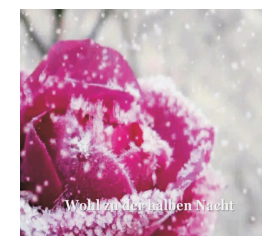
Izaija je davno, davno preokao Događaj, a nakon što se dogodio, kršćani su se s beskrajnom ljubavlju i zahvalnošću sjećali proročanstva, ne zaboravljajući nikad Djevicu, svjesni, da bez nje ne bismo imali ni Emanuela. Jer... nemoguće je Njega doživjeti bez nje. Stari je anonimni njemački pjesnik u XVI. st. svoje divljenje najprije uputio Njoj: "Es ist ein Ros' entsprungen" - 'Ruža je iznikla' iz panja Jišajeva, kako nam preniješe naši stari i usred hladne zimske noći donijela je na svijet pupoljak. Tako slikovito pjeva pjesnik da bi onda opisao cijeli tijek događanja, slično kako to čini i naša pjesma Poslan bi anđel Gabrijel. Vjerujem da će Vam doživljaj Božića biti još ljepši i bogatiji ako odslušate ovu njemačku božićnu pjesmu u interpretaciji Nane Mouskouri koju ćete naći na adresi <http://www.youtube.com/watch?v=F-prg5D-bJo>

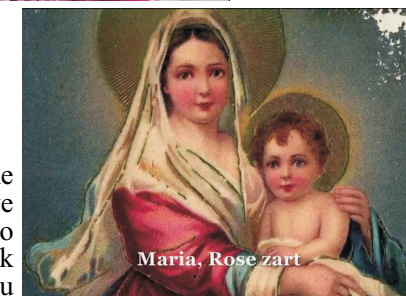
Es ist ein Ros entsprungen

Aus Gottes ew'gen Rat

Wählen der hellen Nacht

Maria, Rose zart

Zadnju kiticu koju pjeva Nana ne nalazim u originalnim tekstovima ove pjesme, a ona otprilike glasi: Marijo, ružo nježna, po bolima što ih je tvoj pupoljak podnio, pomози nam, da bismo mu mi (u nama) pripravili lijep i ugodan stan.

Molitva i poziv.... Trebamo ih samo učiniti svojima!

"ODMOR RATNIKA"

Božić je blagdan s nevjerojatnom nutarnjom snagom. Zato i ne čudi što ga danas pokušavaju prekriti svim i svačim samo da ta nutarnja snaga ne bi došla do izražaja. Nevjerojatno je što može učiniti Božić, kad mu se ljudi jednom stavrno otvore. Evo jednog primjera za to:

Jedan od najnevjerojatnijih događaja u povijesti ratovanja dogodio se u I. svjetskom ratu na badnjak 1914. na zapadnoj fronti. Počeo je blizu mjesta Ypresa u Belgiji, da bi zahvatio po svoj prilici, čitavu zapadnu frontu...

"Obični" vojnici zračenih strana, Nijemci s jedne, a Škoti s druge strane, u rovovima udaljenima svega 100-ak metara, potpuno neovlašteno, neslužbeno, nenajavljeno, zaključili su primirje koje je prema dogovoru trebalo trajati na badnjak i sutradan, na Božić, no proteglo se do početka siječnja 1915.

Nijemcima su naime iz domovine u rovove slali božićna drveća koja su ovi okitili i poredali na rovovima te su počeli pjevati božićne pjesme...

Škoti s druge strane, prvotno u šoku, jer to je bilo vrijeme kada jedni o drugima gotovo ništa nisu niti znali doli onoga čime ih je hranila vlastita ratna propaganda, pa su se zamišljali međusobno kao zvijeri i bogza još kako. Dakle, Škoti su polako

odgovorili vlastitim pjesmama, sviranjem tradicionalnih gajdi pa su počeli polako aplaudirati jedni drugima. I tako je krenulo.

Predstavnici su se sastali na ničijoj zemlji, pojasu između rovova, i dogovorili mir barem za tu svetu noć, odnosno dan.

Trenutak ranije smrtni neprijatelji posjećivali su se u rovovima te dijelili piće, cigare, ..., razmjenjivali fotografije svojih obitelji, žena, djevojaka, odigrala se čak i nogometna utakmica (3:2 za Nijemce), a osim toga je dogovoreno i pokapanje mrtvih koji su ležali na ničijoj zemlji već danima, smrznuti.

I doista, na Božić nije ispaljen niti metak, a primirje je trajalo nekoliko dana, jer nitko nije htio prvi započeti opet s "normalnim ratom"...

Iako je tadašnji papa Benedikt XV. u jesen 1914. zamolio čelnike zaraćenih strana za primirje barem na taj dan, nitko ga nije shvaćao ozbiljno. Kakvo primirje ... kakav papa ...?

Kada se vijest o stvarnom primirju pročula, viši časnici s obje strane bili su ogorčeni svatko na svoje. To je bilo nešto nečuveno do tada, da Nijemci priateljuju sa Škotima/Englezima/Francuzima i obratno, umjesto da se nabadaju na bajunete i truju bojnim otrovima...

Bilo je tu i vojnih sudova, premještanja, rotiranja jedinica da se ne bi slučajno zbližili s mrskim neprijateljem. Svega i svačega je bilo samo da se takvo što slučajno ne bi ponovilo. Ali ponovilo se i 1915. opet na zapadnom frontu između Nijemaca i Francuza, te 1916. na istočnom frontu.

No ovo božićno primirje iz 1914. ostalo je upamćeno kao prvo takve vrste u povijesti ratovanja, a nekako je i najbolje dokumentirano fotografijama.

Francuski redatelj Christian Carion snimio je o tom događaju film "Joyeux Noël" (hrvatski su mu dali naslov "Odmor ratnika").

BOŽIĆ I DARIVANJE

Da je Božić blagdan uz koji su kršćani povezali praksu i običaj darivanja ne bi trebalo čuditi nikoga tko Božić razumije kao Dar Boga čovjeku, najveći mogući dar što ga je uopće moguće zamisliti; najčišći Dar, samo dar i ništa drugo, jer ga nitko, ničim ni u najmanjem dijeću nije mogao zaslužiti.

Lijepo je primiti dar. To iskustvo imamo svi. Lijepo je i darivati. I to mnogi znamo. Znamo i kako se s darovima svakako postupa. Ne uvijek onako kako je želio darovatelj, niti kako

bi se očekivalo prema vrijednosti dara. I motivacije darivanja mogu biti vrlo različite i raznolike: od iskrene želje da se nekoga intimno obraduje ili da mu se pomogne, do ispunjavanja nekog običaja, makar i preko volje...

Kako god bilo, ispod božićnih borova puno je danas darova - dakako najviše za djecu - od skupocjenih do vrlo jeftinih (jer će ih se mali miljenik ili miljenica ionako za nekoliko sati zasititi), ali svi su vrlo pažljivo zamotani, blještavi, svjetlucavi..., plijene pažnju.

Kada bi neki "Svemirac" ušetao u mnoge kuće današnjih Zemljana koji se inače nazivaju kršćani pa bi - doznajući da se tu slavi nešto što je Bog učinio za njih pred par tisuća godina - pažljivo pogledao ispod borova sve te kutije i smotuljke, morao bi zaključiti da je to On ljudima očito darovao neku veliku igračku da bi u svoj dosadni zemaljski vijek unijeli malo razonode.

Što se to događa u svijesti nekih ljudi koji Božić doživljavaju kao blagdan za darivanje?

Uočavamo nešto, što je malo kritičnijem oku zapravo nevjerojatno: ljudi su se prihvatili simpatičnog darivanja, a zaboravili Božić koji je darivanje potaknuo. I to bi bilo sasvim logično kad bi Bog tom prilikom bio došao, pritisnuo u ljudima "starter za darivanje" i opet se vratio u nebo da ovdje s njima ne gubi vrijeme. No nije bilo tako!!

Božić je čovjeku poklonio život, puninu života. Bog se nije rodio da bi čovjeka razonodio pa ni da bi mu uljepšao život, nego da bi mu život 'omogućio'. Neizmjerno je važno uvidjeti da je to doista poklon, dar, ali je isto tako neophodno spoznati u čemu se taj dar sastoji i jednako tako prihvatiti ga. Dinamika darivanja koja je tu jasno uočljiva nije prazna, kao da bi čekala da je mi bilo čime ispunimo; ona je totalno ispunjena smislom koji joj daje sam Dar i sve što iz njega proizlazi. Svako božićno darivanje koje je izgubilo odnos prema toj iskonskoj božićnoj Istini, darivanje koje ta Istina ne obasjava i ne ispunjava, jest zapravo darivanje "roga za svijeću"; jest vrlo vješto izvedena prevara.

Nitko normalan ne misli da je ovo, kao i bilo koje drugo darivanje, kao takvo već nešto loše ili da nema nikakve vrijednosti. Ne radi se o tome. Ono može biti i ljudsko i toplo, kako je već spomenuto, ali ono je ispražnjeno od Božića. To je u mnogim slučajevima i vidljivo izraženo kad su pod borom jaslice zamijenjene raznim blještavim kutijicama.

Ovdje se radi o vještoj makinaciji koje mnogi nisu svjesni, a koja se ne koristi samo u ovom slučaju. Radi se o tome da se nešto što je svim ljudima priso i lijepo iskoristi na način da se to isprazni od svoga izvornog sadržaja, a ispuni nečim drugim - tako da na kraju ljudi ni ne znaju što im se dogodilo.